

ΘΕΑΤΡΟΝ

Κυβέλης: «*Μονάκριβη!*», *Comédie en του 'Ιταλι-
κού εις 3 πράξεις, υπό Ροβέρτου Στράνη.*

ΕΙΣ τὸν κόσμον αὐτὸν ὄχι μόνον ἡ πενία τέχνας κατεργάζεται. Πολυμηχανώτερος, φαίνεται, δυνατόν ν' ἀποβῆ αἰφνης ὁ δραματικὸς συγγραφεὺς, παρ' ὃ τὸν φόβον τοῦ ἀνακολούθου αἰρεῖ ὁ ζῆλος τῶν ἔργων του, καὶ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐκῆ-
ρουιτὲ πέρουσιν ἐπὶ μακρὸν καὶ τόσῳ ἀπεριστρόφως τὴν ἀναξιοτήτα τῆς ἠθοποιουῦ, δὲν ἄκνησε ν' ἀποστείλῃ φέτος πρὸς αὐτὴν ὑπὸ διπλοῦν ψευδώνυμον τὸ ὡς ἄνω ἔργον του ὡς δῆθεν μετάφρασιν ἔργου Ἰταλικοῦ, ν' ἀναγνωρίσῃ δὲ τοιοῦτοτρόπως ἐμμέσως ὡς τὴν «*Μονάκριβην*», ἡ ὁποία θὰ ἠδύνατο νὰ ἐνσαρκώσῃ τὴν νέαν καὶ νεαρωτάτην ἠρωίδα του, ἐκείνην ἡ ὁποία διεκηρύσσεται ἀπὸ αὐτὸν ὡς ἡ μόνη αἰτία τῆς ἀποτυχίας τοῦ «*Χερουβείμ*». Ἐπέκθη ἡ κ. Κυβέλη Θεοδοριδου περὶ τῆς ξένης προελεύσεως τοῦ ἔργου; Οἱ τιμῶντες παρ' αὐτῆ τὴν γυναῖκα ὄσφ' καὶ τὴν ἐκλεκτὴν καλλιτέχνην δέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ναί. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶνε ὅτι τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου δοθὲν ὑπὸ τοῦ θιάσου τῆς Κυβέλης μὲ πρωταγωνίστριαν αὐτὴν τὴν ἰδίαν ἔτυχε θερμοῦς ὑποδοχῆς παρὰ τῷ κοινῷ τὸ ὁποῖον ἐχειροκρότησε ζωνηρῶς.

Πρόκειται ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ περὶ τῶν ἀτόπων τὰ ὁποία προκύπτουν διὰ τὰ τέκνα ἐκ τοῦ χωρισμοῦ τῶν γονέων καὶ ἐκ τῆς συνάψεως παρὰ τούτων δευτέρων γάμων, — ἰδίως ὅμως πρόκειται περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς «*Μονάκριβης*», τῆς νεαρωτάτης Ἑμμας, ἡ ὁποία κάποτε ἔκλαιε διότι ἔβλεπε καμίαν μέλισσαν νὰ πνίγεται καὶ τώρα, πεταλοδουσολλέκτρια ἀφροντίς, διατρυπῶ καὶ καρφώνει ἀλύπητα κάθε πεταλοῦδαν. Ἡ Ἑμμα Γάσπαρη αὕτη, κόρη μονογενῆς τῆς κυρίας καὶ τοῦ κ. Γάσπαρη ἐκ δευτέρου γάμου τοῦ τελευταίου τούτου, χαίρει τὴν ἰδιοιτέραν εὐτυχίαν κάθε μονάκριβης ἐν τινὶ οἴκῳ, εὐτυχίαν τὴν ὁποίαν συμπληροῖ κάποια συμπάθεια πρὸς τὸν παιδικὸν τῆς φίλον, εὐέλπιν Μονλεόνε. Ἄλλ' ὁ κ. Γάσπαρη ἔχει ἐκ τοῦ πρώτου γάμου καὶ ἄλλην κόρην, τὴν Τερέζαν, τὴν ὁποίαν αἰφνιδίως ἀναγκάζεται νὰ παραλάβῃ πλησίον του. Τώρα καὶ μόνον μανθάνει τὴν ὑπαρξίν ταύτης ἡ Ἑμμα, ἡ ὁποία τοιοῦτοτρόπως δὲν θὰ εἶνε πλέον ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ ἡ Μονάκριβη. Κυμαίνεται αὕτη μεταξύ ἐξεγερσεως κατὰ τῆς παρεισάκτου καὶ ὑποταγῆς εἰς τὴν ἐπιταγὴν τοῦ μοιραίου καὶ εἰς τὰς ὑπαγορεύσεις τῶν γονέων καὶ τῆς καλῆς ἀνατροφῆς, καὶ μετὰ κλαυσιγέλωτος ἀναγγέλλει εἰς τὸν πλέον ἢ φίλον Μονλεόνε τὴν ἀπροσδόκητον ἀνακάλυψιν. Ὁ ὄριζον τῆς ζωῆς καθίσταται πλέον ἢ σκοτεινὸς καὶ ἀπειλητικὸς δι' αὐτὴν ἡ Τερέζα ἡ ζῶσα τέως μακρὰν τοῦ πατρὸς ἀλλὰ καὶ μακρὰν τῆς μητρὸς ἡ ὁποία καὶ αὕτη προῆλθεν εἰς δεῦτερον γάμον, ἡ ἔστερημένη τέως τοιοῦτοτρόπως παντὸς φίλτρου, ἡ ἄλλως τε πράγματι ἀξιάγαπητος ψυχικῶς καὶ σωματικῶς δὲν εἶνε δυνατόν ἢ νὰ κινή ἰδιαίτερος τὴν συμπάθειαν, ἰδίως τοῦ πατρὸς τῆς ἀφ' ἑτέρου ὁ εὐέλπις Μονλεόνε, καίπερ ἀναγνωρίζων ὡς ὄραιοτέραν τὴν Ἑμμαν, φαίνεται κατακτώνμενος ἀπὸ τὴν ψυχικὴν ἀκτινοβολίαν τῆς Τερέζας, δὲν συνομιλεῖ πλέον ἢ με αὐτὴν, φέρεται πρὸς τὴν Ἑμμαν μᾶλλον ὡς πρὸς παιδίον ὄχληρὸν καὶ ὅταν αὕτη, ἀνακαλύψασα κάποιαν πεταλοῦδαν τέως ἀγνωστον εἰς τοὺς ἐντομολόγους, συμβουλευέται αὐτὸν περὶ τοῦ πῶς θὰ τὴν ὀνομάσῃ, οὗτος προτείνει τὸ ὄνομα Τερέζα. Ἡ Ἑμμα ἡ ὁποία μετὰ ἀγῶνα κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ τῆς φαίνεται στέργουσα τὸ τοιοῦτον, ἐξανίσταται αἰφνιδίως δηλοῦσα ὅτι

προτιμᾷ νὰ μείνῃ ἡ πεταλοῦδα ἀβάπτιστος· ἐν τῷ μεταξὺ χαρακτηρίζει ἑαυτὴν ὡς πεταλοῦδαν ἡ ὁποία ἀγωνιᾷ καρφωμένη, ἰδίως ἀφοῦ καθίσταται ἐνήμερος τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τῆς μελετωμένου συνοικεσίου μεταξὺ τοῦ εὐέλπιδος καὶ τῆς Τερέζας. Ἀλλὰ ἄλλὰ ἡ μήτηρ Γάσπαρη καίπερ ἀναγνωρίζουσα τὸ δίκαιον τῆς διαμονῆς ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Τερέζας, ἐμμέσως καὶ οἰοῦναι ἀκουσίως καθιστᾷ τὴν διαμονὴν αὐτὴν μᾶλλον μαρτυρικὴν δι' αὐτὴν· ἀλλὰ ὁ πατὴρ Γάσπαρη, ἀντιλαμβανόμενος τὴν κρυφὴν διχόνοιαν μεταξὺ τῆς Τερέζας καὶ τῆς μητριᾶς τῆς, συντάσσεται ἐν τέλει μὲ τὴν τελευταίαν, ἰταμώτατα διὰ τὴν Τερέζαν, ἰδίως ἀφοῦ τῷ ἐγένετο τόσῳ ὀδυνηρῶς αἰσθητὸν ὅτι καμία κοινότης αἰσθημάτων δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ μεαξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Τερέζας, ἡ ὁποία δὲν συμπαθεῖ ἢ τὴν ἀποῦσαν μητέρα τῆς, ἀντιπαθεῖ δὲ τὸν πατέρα, τὸν ὁποῖον ἐν τέλει καὶ ἐμίσησεν ὡς ἐκ τῆς τελικῆς ἰταμότητός του· ἀλλὰ ἐπίσης ἀρκούσιν ὀλίγαι λέξεις ἐπιβλητικαὶ τῆς Τερέζας, διὰ τὸν ἄπλαστον καὶ ἀσύστατον χαρακτήρα ὁποῖος εἶνε ὁ τοῦ εὐέλπιδος Μονλεόνε, διὰ νὰ πεισθῆ οὗτος ὅτι ἡ Ἑμμα εἶνε ἡ γυνὴ τὴν ὁποίαν πράγματι ὁ ἀγαπᾷ· ἀλλὰ τέλος ἡ Τερέζα καταλείπει τὸν οἶκον Γάσπαρη παραλαμβανομένη ἀπὸ τὴν μητέρα τῆς καὶ ὄχι χωρὶς πρότερον νὰ ἐνώση διὰ μνηστείας τὴν Ἑμμαν καὶ τὸν Μονλεόνε.

Τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου ἔχει γραφῆ μὲ ἐξαιρετικὴν ὄλως ἐπιμέλειαν καὶ χάριν ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαγραφὴν τῶν χαρακτήρων καὶ τὸν διάλογον, τὴν κίνησιν καὶ τὴν ὄλην διασκευὴν, πράγματι ἀπὸ τὰ καλύτερά του καὶ ἀπὸ τὰ καλά ἔργα εἰς τὰς λεπτομερείας. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύνολον, ἐκ τῶν δύο συστατικῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἀποτελεῖται τὸ θεατρικὸν εἶδος τὸ ὁποῖον ἐπροτίμησεν, ἴσως τὸ παθητικὸν νὰ μὴ ἰσοφარიζῇ ἐν τῷ ἔργῳ του τὸ κωμικόν· κάποια τόνωσις του δὲν θὰ ἦτο οὕτως ἀπολύτως περιττὴ. Ἐκείνη ἡ ὁποία αὐτοκαλεῖται καρφωμένη πεταλοῦδα, σχεδὸν δὲν προφθάνει νὰ καρφωθῇ· ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν Τερέζαν, ἀλλ' ἡ τελεία διάστασις πρὸς τὸν πατέρα σχεδὸν συμπίπτει μὲ τὴν μητρικὴν ποθεινὴν ἀναγνωρίσιν, ἡ δὲ ἐκ ταύτης χαρὰ καλύπτει πλήρως τὴν τυχὸν λύπην διὰ τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὸν Μονλεόνε τὸν ὁποῖον φαίνεται, ἀλλὰ τόσῳ ἀμυδρῶς, ὅτι συνεπάθησε καὶ αὐτή! Ἐπιπλέον ἡ μᾶλλον ἐπὶ ἔλαττον, ἡ Μονάκριβη, ὁσφδῆποτε καὶ ἂν ἀπέχῃ ἠθικῶς ἀπὸ τοῦ ἀντιπαθητικοῦ «*Χερουβείμ*», καὶ ὁσφδῆποτε καὶ ἂν προσεγγίξῃ πρὸς τὴν συμπαθητικὴν Φωτεινὴν Σάντην, — τῆς ὁποίας κατὰ περιεργὸν σύμπτωσιν ἔφερε καὶ τὸ ἔνδυμα — καὶ πρὸς τὴν τρισχαριτωμένην gainine ἢ ψευδοῖταλις, διατηρεῖ πάντοτε κάποιαν, κἂν μακρουνωτάτην συγγένειαν πρὸς ἐκεῖνο· εἶνε ὡς νὰ λέγω ὅτι ὀλιγώτερον συγκινεῖ ἢ τέρπει, ὅτι τέρπει μᾶλλον ἢ συγκινεῖ... Οὕτως ἡ ἄλλως ἡ Μονάκριβη ἀποτελεῖ μίαν ἐπιτυχίαν, τὴν ὁποίαν βεβαίως δὲν ἰσχύουν νὰ ἐλαττώσουν μικραὶ τινες ἀπιθανότητες, ὡς ἡ σκέψις τοῦ πατρὸς Γάσπαρη νὰ νυμφεύσῃ τὴν Τερέζαν μετὰ τοῦ εὐέλπιδος Μονλεόνε «ὁ ὁποῖος μετὰ δύο ἔτη θὰ εἶνε ἀξίωματικός», ἐν χρόνῳ καθ' ὃν αἱ ἐν τῷ οἴκῳ ἀντεγκλήσεις καὶ διαστάσεις φανῶνται ἐπιδάλλουσαι εἰς αὐτὸν ἄμεσον τὴν ἀποκατάστασιν τῆς Τερέζας.

Ἡ Κυβέλη ὑπεδύθη τὴν Μονάκριβην μὲ τὴν καταπληκτικὴν ἐπιτυχίαν μὲ τὴν ὁποίαν παίζει τὰ «*κοριτσακία*», ἰδίως ὅταν ἔχουν καὶ ὀλίγην κακίαν, ἀδιάφορον ἂν ἐνσυνείδητον ἢ ἀσυνείδητον, μέσα των ἡ κυρία Καλογερίκου ἦρε μίαν πρώτης τάξεως ἐπιτυχίαν ὡς Τερέζα· ὁ κ. Βονασέρας ὑπῆρξε χαρακτηριστικώτατος· καὶ ὁ μᾶλλον καλοθρεμμένος κ. Γαβρηλίδης, συμπαθέςτατον εὐελάκι.